

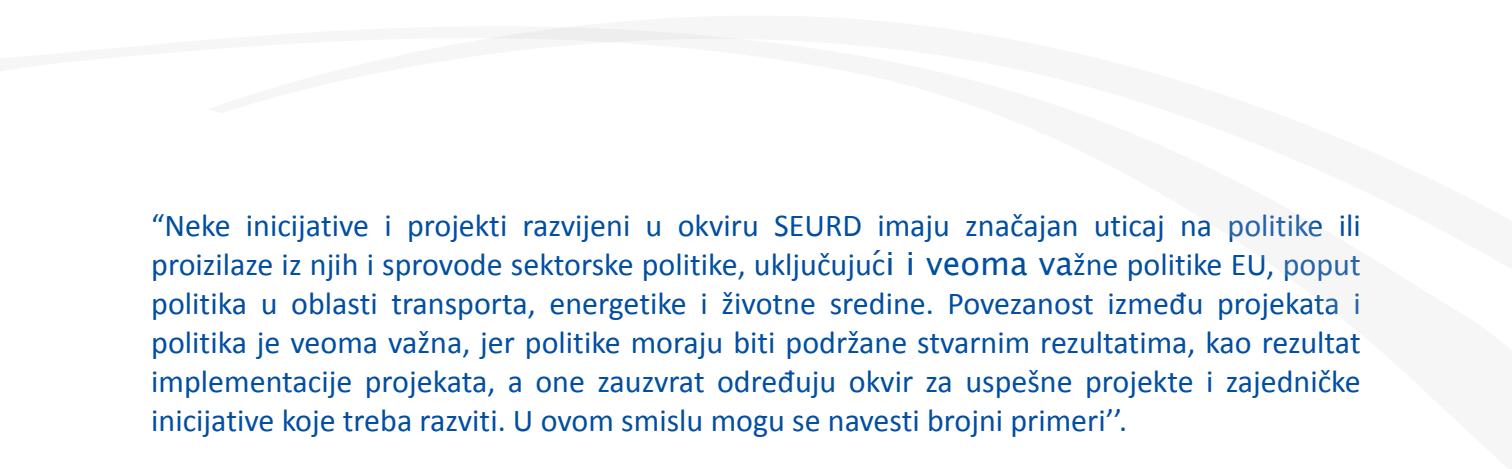

Image(s) used under license from Shutterstock.com

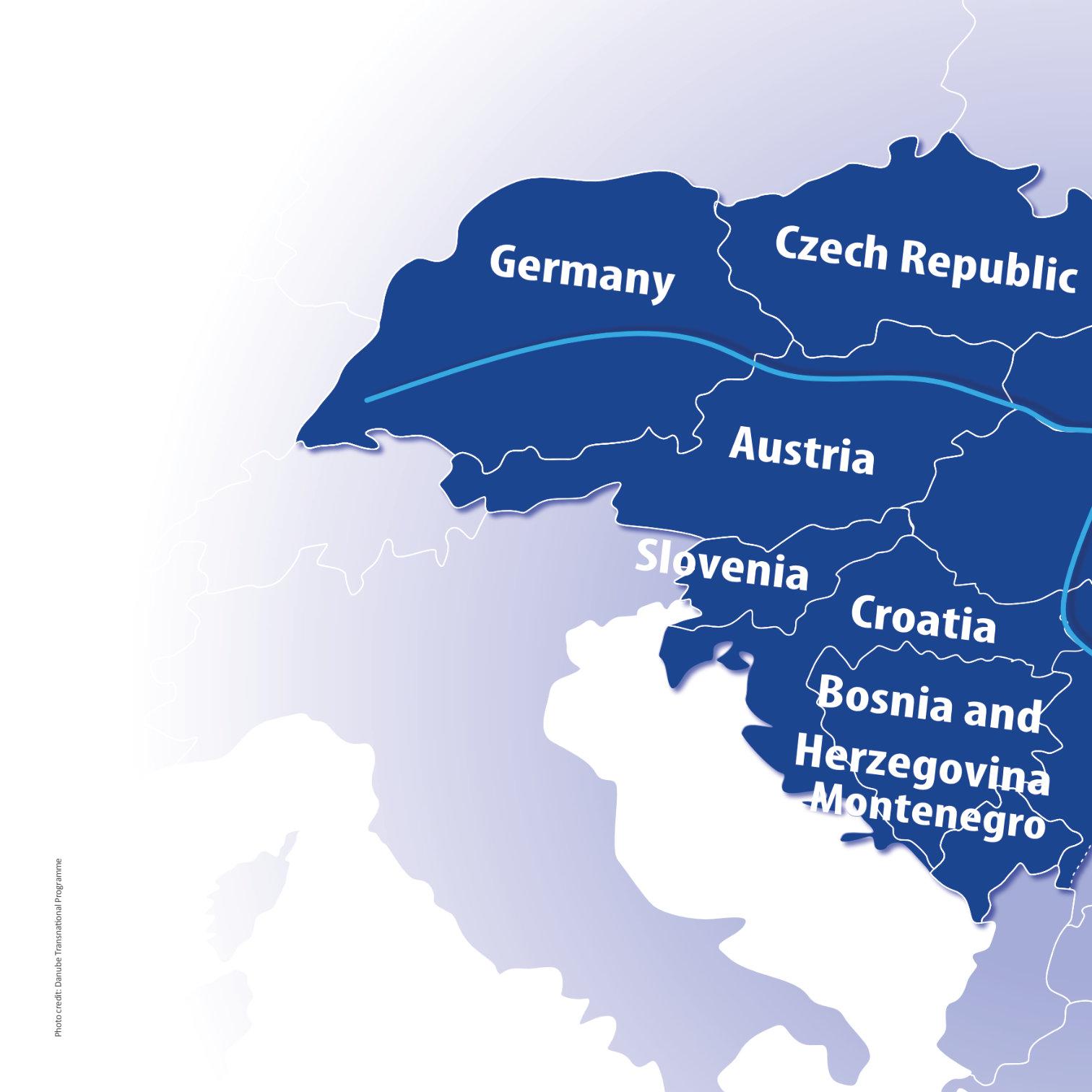
STRATEGIJA EVROPSKE UNIJE ZA DUNAVSKI REGION (SEUDR)

zaista vidljiva saradnja

“Neke inicijative i projekti razvijeni u okviru SEURD imaju značajan uticaj na politike ili proizilaze iz njih i sprovode sektorske politike, uključujući i veoma važne politike EU, poput politika u oblasti transporta, energetike i životne sredine. Povezanost između projekata i politika je veoma važna, jer politike moraju biti podržane stvarnim rezultatima, kao rezultat implementacije projekata, a one zauzvrat određuju okvir za uspešne projekte i zajedničke inicijative koje treba razviti. U ovom smislu mogu se navesti brojni primeri”.

Izvod iz Radnog dokumenta službi Komisije (koji prati Izveštaj Komisije upućen Evropskom parlamentu, Savetu, Evropskom ekonomskom i socijalnom komitetu i Komitetu regiona za primenjivanje makroregionalnih strategija EU (2019.)

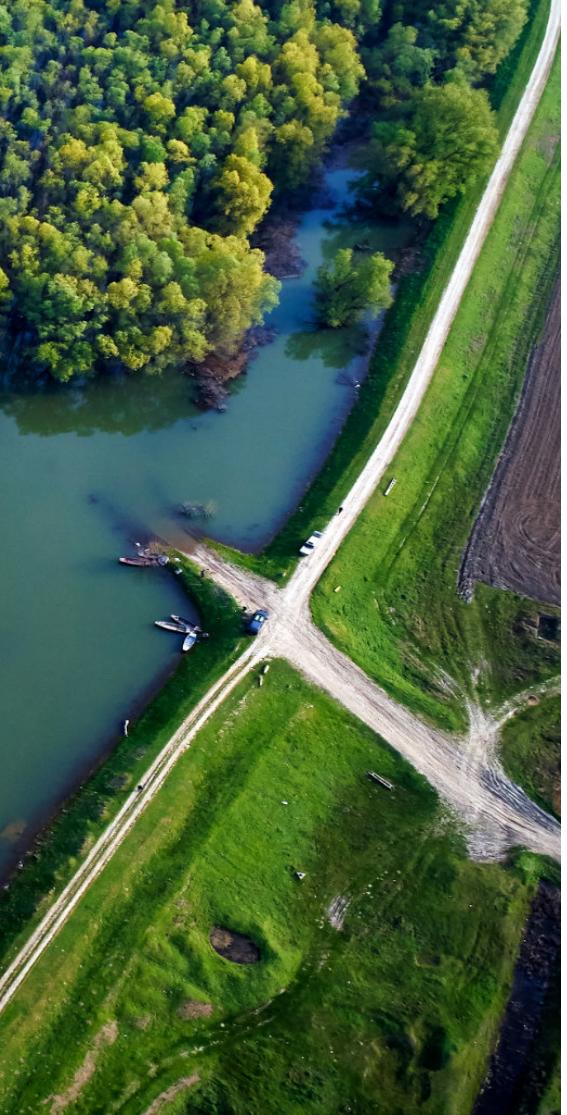

Sadržaj

SEUDR: makroregionalna strategija za razvoj i zaštitu Dunavskog regiona	8
Danube Strategy Point - sekretarijat za Dunavski region	9
POVEZIVANJE REGIONA - na inteligentan i održiv način	10
Poboljšanje mobilnosti i multimodalnost saobraćaja unutrašnjim plovnim putevima	12
Daphne projekat: Mreža Dunavskih luka	13
Drumski, železnički i aviosaobraćaj u regionu	15
Inteligentna rešenja za politike mobilnosti sa niskim emisijama ugljenika u evropskim gradovima	16
Održiva energija	18
Obnovljivi izvori zelene energije	19
Kultura i turizam okupljaju ljude	21
Dunavski kulturni klaster-Podrška kulturnoj saradnji između podunavskih zemalja	22
ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE – čisto i zeleno	24
Čiste vode	26
Saradnja za upravljanje rečnim slivom	27
Rizici po životnu sredinu	29
Inovacije kao odgovor na poplave, sprovedene od strane i za specijaliste	30
Očuvanje biološke raznolikosti i staništa	32
Život za dunavsku jesetru	33
IZGRADNJA PROSPERITETA – na inteligentan, inovativan i inkluzivan način	35
Društvo zasnovano na znanju	37
Izvrsnost u upravljanju projektima u oblasti istraživanja, društvenih i tehnoloških inovacija (Excellence-In-ReSTI)	38
Kompetitivnost i razvoj klastera	40
Žene u biznisu	41
Ulaganje u ljude i veštine	43
Pravični uslovi rada za sve	44
JAČANJE REGIONA – efikasnost, stabilnost i sigurnost	46
Institucionalni kapacitet i saradnja	48
Modeli prekogranične saradnje	49
Sigurniji region	51
Borba protiv organizovanog kriminala u oblasti trgovine drogom	52

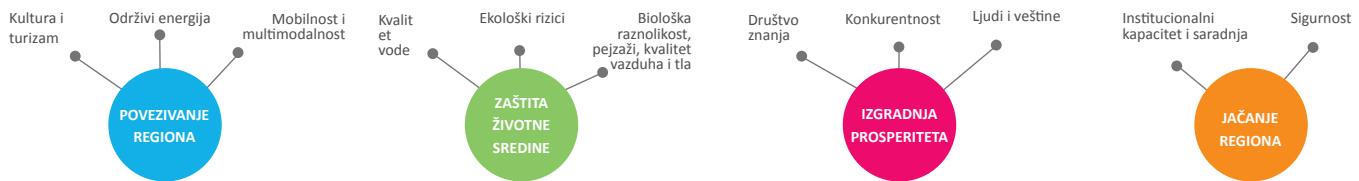
Image(s) used under license from Shutterstock.com.

SEUDR: makroregionalna strategija za razvoj i zaštitu Dunavskog regiona

Strategija Evropske unije za Dunavski region (SEUDR) osmišljena je da odgovori na zajedničke izazove sa kojima se suočavaju države članice EU i treće zemlje u istom geografskom području, a koje imaju koristi od takve saradnje, doprinoseći postizanju ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije. Teme koje se obrađuju ne mogu se tretirati isključivo na nacionalnom nivou, imajući u vidu njihovu transnacionalnu i stratešku prirodu. Strategija stvara sinergije i olakšava saradnju i umrežavanje svih zainteresovanih strana u cilju efikasnijeg korišćenja postojećih resursa.

SEUDR okuplja 115 miliona stanovnika iz 9 država članica EU (Austrija, Bugarska, Češka Republika, Hrvatska, Mađarska, Nemačka, Rumunija, Slovačka Republika i Slovenija) i 5 zemalja koje nisu članice EU (Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Republika Moldavija, Srbija i Ukrajina).

Strategija pokriva 4 glavne tematske oblasti: međusobno povezivanje, zaštita životne sredine, prosperitet i konsolidacija sigurnosti, koje se ogledaju u prioritetnim oblastima, a koje se koordiniraju u saradnji sa određenim institucijama u zemljama SEUDR, naime sa Koordinatorima prioritetnih područja.

Danube Strategy Point - sekretarijat za Dunavski region

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

SEUDR se pokazala uspešnim načinom poboljšanja koherentne integracije i razvoja Dunavskog regiona.

Danube Strategy Point (DSP) je telo za podršku svim zainteresovanim stranama koje su uključene u implementaciji strategije. Podstiče saradnju između zainteresovanih strana i ostalih aktera (mehanizmi finansiranja, građansko društvo, lokalne/ regionalne/ nacionalne vlasti), predstavlja strategiju što većem broju ljudi i dokumentuje dodatnu vrednost koju donosi uključenim državama i njihovim građanima.

DSP, u tesnoj saradnji sa Nacionalnim koordinatorima (NK), Koordinatorima prioritetnih područja (KPP), Predsedništvom SEUDR i Evropskom komisijom, podstiče proces evaluacije i nadgledanja SEUDR, podržava sprovođenje Strategije i pruža sredstva za jačanje kapaciteta zainteresovanim stranama.

Od jeseni 2018 godine DSP je osiguran zajedničkim rumunsko-austrijskim projektom (sa kancelarijama u Beču i Bukureštu), finansiranim posredstvom Transnacionalnog Dunavskog Programa (TDP).

Više detalja:

POVEZIVANJE REGIONA na inteligentan i održiv način

Želeći da doprinese održivom, inkluzivnom i inteligentnom rastu posredstvom sprovedenih mera u oblastima kao što su saobraćaj, energija, kultura i turizam, SEUDR se fokusira na poboljšanje ukupne povezanosti u regionu.

Zajednički napori država Dunavskog regiona doveli su do značajnog napretka u pogledu koordinacije u radovima na infrastrukturi, funkcionisanju transportnih i energetskih sistema, razmene dobre prakse u vezi sa zelenom energijom i promovisanjem kulture i turizma na Dunavu. Planiranje, finansiranje i primenjivanje efikasno koordinisanih mera pomoglo je u preduzimanju važnih koraka za prevazilaženje glavnih poteškoća utvrđenih u regionu.

U sledećem odeljku predstavićemo projekte i inicijative u oblasti međusobne povezanosti, koji se bave ovim izazovima, a čiji rezultati doprinose održivom i efikasnom unapređenju međusobne povezanosti regiona.

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Poboljšanje mobilnosti i multimodalnost saobraćaja unutrašnjim plovnim putevima

Imajući u vidu ambiciozne ciljeve, Prioritetno područje 1A - Unutrašnji plovni putevi koncentrisalo se na povećanje teretnog prevoza na rekama, poboljšanje plovnosti, uvezši u obzir posebnosti svakog sektora Dunava i unutrašnjih plovnih puteva i uspostavljanje efikasne infrastrukture za upravljanje plovnim putevima.

Prioritetno područje 1A ima u vidu:

- razvoj efikasnih multimodalnih terminala u lukama na Dunavu i u plovnim pritokama reke za povezivanje unutrašnjih plovnih puteva sa drumskim i železničkim saobraćajem,
- stvaranje rečnih informativnih službi (RIS) radi olakšavanja razmene relevantnih podataka na međunarodnom nivou,
- identifikovanje rešenja za nedostatak osoblja u plovidbenom sektoru,
- usklađivanje obrazovnih standarda u plovidbenom sektoru.

Da bi se postigli svi ovi ciljevi, Prioritetno područje 1A mobilisiše i objedinjuje relevantne aktere, nadzire način na koji su izrađene relevantne politike, kako su formulisane preporuke o tim politikama i promoviše razvoj projekata.

Prioritetno područje 1A usko sarađuje sa Prioritetnim područjem 11 - Sigurnost, u cilju smanjenja administrativnih prepreka u plovidbi Dunavom, sa Prioritetnim područjem

6 - Očuvanje biološke raznolikosti, pejzaža i kvaliteta vazduha i zemljišta, u cilju postizanja ciljeva "Zajedničke deklaracije o unutrašnjoj plovidbi i ekološka održivost u slivu Dunava" i sa Prioritetnim područjem 1B, u cilju bolje povezanosti luka sa obalnim područjima.

[Više detalja:](#)

Daphne projekat: Mreža Dunavskih luka

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Rečnom saobraćaju na Dunavu je potrebna savremena infrastruktura koja će voditi do kompetitivnije ekonomije sa niskom emisijom ugljen-dioksida u regionu. Iako na Dunavu radi 70 luka, samo neke od njih raspolažu određenim nivoom infrastrukture, olakšicama i tehnologijama koje pružaju visokokvalitetne transportne i logističke usluge sa malim negativnim uticajem na životnu sredinu.

Loša pristupna infrastruktura koja povezuje luke i druge glavne saobraćajne rute (putni i željeznički) i zastarela infrastruktura i zastarela lučka suprastruktura, zastarela oprema i neadekvatno održavanje plovnih puteva su najveće prepreke. Svi strukturalni i birokratski nedostaci imaju kao rezultat male količine prevezene robe i nekvalitetne pružane usluge. Raznolikost primenljivih zakonodavnih okvira

u regionu dovodi do visokog stepena heterogenosti modela vlasništva i administrativnih modela, što otežava i smanjuje privatna ulaganja u luke i pružanje visokokvalitetnih usluga.

Projekt DAPHNE - Mreža dunavskih luka prvi je projekat namenjen poboljšanju podviga dunavskih luka, s ciljem da ih pretvorи u važne ekonomski centre, baveći se temama kao što su lučko zakonodavstvo i finansiranje, upravljanje lukama i menadžment luka, razvoj i strategija luka, kao i umrežavanje luka.

Da bi se otklonile razlike i iskoristio potencijal dunavskih luka da postanu elementi isplativije logističke mreže i regionalnih razvojnih centara, projekat DAPHNE je predložio integrirani pristup i identifikovao usaglašena rešenja.

Glavni cilj je bio formulisanje preporuka o zakonodavnom okviru, koji bi olakšao implementaciju lučke infrastrukture i suprastrukture i podržao luke da iskoriste svoj potpuni potencijal, kako bi postale prijateljski multimodalni habovi. Jedno od inovativnih rešenja predloženih projektom odnosi se na poboljšanje ekološkog učinka dunavskih luka i izradu "politika za ekološke luke" ubuduće.

Pilot inicijativa lučkog informacionog sistema realizovana je i implementirana u tri dunavske luke (Enns - Austrija, Bratislava - Slovačka i Novi Sad &

Smederevo - Srbija). Ovaj inovativni sistem optimizuje lučke i logističke procese objedinjavanjem načina prikupljanja podataka i povezivanjem transportnih i logističkih lanaca. Omogućuje inteligentnu i sigurnu razmenu informacija između članova lučke zajednice.

Izrađena je transnacionalna Strategija za razvoj Dunavskih luka, podržana Akcionim planom koji olakšava proces tranzicije u celom regionu. Konstituisane "Mreže Dunavskih luka", otvorene za sve aktere u regionu, ponudile su nove mogućnosti za pružanje prilagođenih rešenja za zajedničke izazove.

Projekat finansiran Transnacionalnim Dunavskim programom

Partneri iz Austrije, Bugarske, Hrvatske, Mađarske, Moldavije, Rumunije, Slovačke, Srbije i Ukrajine

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

[Više detalja:](#)

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Drumski, železnički i aviosobraćaj u regionu

Razvoj saobraćajne infrastrukture ključni je element ekonomskog rasta Dunavskog regiona. Prioritetno područje 1B-Železnička, drumska i vazdušna mobilnost ima za cilj poboljšanje mobilnosti i multimodalnog saobraćaja putem drumskih, železničkih i vazdušnih veza, podržavanjem boljih i pametnijih veza, u smislu zaštite životne sredine i efikasnosti.

Infrastruktura mobilnosti u Dunavskom regionu biće poboljšana primenom takozvanih prioritetnih projekata TEN-T, železničkih teretnih koridora i ulaganjima u regionalnu vazdušnu povezanost.

Preduzete su radnje za:

- jačanje saradnje između zainteresovanih strana uključenih u vazdušni saobraćaj,
- obezbeđivanje održivih gradskih saobraćajnih sistema,
- poboljšanje regionalne i lokalne prekogranične infrastrukture,
- obezbeđivanje pristupa ruralnim oblastima,
- razvoj planiranja čvorova za multimodalni saobraćaj,
- razvoj inteligentnih transportnih sistema, korišćenjem ekoloških tehnologija, posebno u urbanim sredinama.

[Više detalja:](#)

Inteligentna rešenja za politike mobilnosti sa niskim emisijama ugljenika u evropskim gradovima

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Makrostrategije dokazuju njihovu važnost u planiranju i implementaciji transregionalnih projekata. Zagodenje u gradu ima negativne efekte van granica pogođenih zemalja. Poboljšanje uslova gradskog prevoza jedan je od izazova za koje evropski gradovi moraju da pronađu rešenja. Uprkos restriktivnim merama koje su već primenjene u evropskom gradskom prevozu, posebno u gradskim centrima, postoji hitna potreba da se identifikuju nova funkcionalna rešenja za urbana područja.

SOLEZ (rešenja za područja sa niskim emisijama ugljenika) predlaže inovativni pristup: u 8 gradova ohrabren je dijalog između lokalne uprave, stanovnika, turista i privatnih transportnih kompanija kako bi se identifikovale i primenjivale mere koje će podržati

mobilnost sa niskim emisijama ugljenika - intelligentne usluge i proizvodi - u cilju poboljšanja kvaliteta sistema gradskog prevoza. Dakle, podizanjem svesti o uobičajenim problemima koji se odnose na urbanu mobilnost, SOLEZ je stvorio okruženje u kojem zainteresovane strane mogu zajednički da razviju strategiju za urbanu mobilnost sa niskim udalom ugljenika i povezane akcione planove.

Sprovedene su različite pilot akcije:

- intelligentna rešenja za parkiranje u Brnu (CZ), Gdansku (PL), Žilini (Sk), Vićenci (IT) i Dubrovniku (HR),
- usluge sa dodatnom vrednošću u Torinu (IT), Gracu (AT), Gdansku (PL), Vićenci (IT), Sarvaru (HU),

- planiranje elektrifikacije gradskog autobusnog prevoza u Dubrovniku (HR) i Žilini (SK).

Na primer, u Brnu (CZ) je sprovedena pilot akcija za rešavanje problema parking mesta u gradu. S obzirom na to da su autobuske linije za Brno nedovoljne u poređenju sa velikim brojem prevoza, ljudi su parkirali automobile na železničkim stanicama u blizini grada. Iako je bilo parkirališta u funkcionalnim urbanim područjima Brna, potreban je sistematski pristup i standardizacija rešenja tipa Park & Ride. Razvijen je softverski alat za otkrivanje protoka saobraćaja kako bi se osigurala veza između podataka koji pružaju detektori protoka saobraćaja i onih koje obezbeđuju detektori kalibracije stepena zauzeća na parkingu. Ovaj alat pruža informacije o stepenu popunjenoosti parkinga i pomaže putnicima da uporede vreme putovanja automobilom i vozom i izaberu najbolje rešenje.

SOLEZ doprinosi obezbeđivanju mobilnosti i pojedinih održivih gradskih transportnih sistema. Takođe razvija inteligentne sisteme saobraćaja korišćenjem ekoloških tehnologija, u skladu sa modelima koje predlaže Prioritetno područje 10, Urbane platforme u Dunavskom regionu.

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Projekat finansiran Programom INTERREG za Centralnu Evropu

Partneri iz Austrije, Češke Republike, Hrvatske, Italije, Mađarske, Poljske, Slovačke

Više detalja:

Održiva energija

Ono što moramo graditi za buduće generacije jeste održiva budućnost. Živimo u doba najvećeg tehnološkog napretka, koji istovremeno zahteva veliki broj resursa. Civilizacije se razvijaju, životni uslovi se poboljšavaju, ali po kojim cenama?

Veliki deo energije koju konzumiramo dolazi iz izvora fosilnih goriva, koja veoma mnogo zagađuju region u kojem živimo. Ovo zagađenje bi trebalo, takođe, što više smanjiti u Dunavskom regionu, podsticanjem korišćenja održive energije.

Prioritetno područje 2 - Podsticanje održivih energija sledi trosmerni pristup:

- osigurava koordinaciju regionalnih energetskih politika u cilju iskorištavanja celog potencijala integrisanog energetskog tržišta,
- olakšava integraciju energetskih tržišta država koje nisu članice EU i podržava ih u procesu implementiranja evropske politike i zakonodavstva u oblasti energetike,
- podržava razvoj inovativnih tehnologija, u cilju povećanja energetske efikasnosti u regionu i poboljšanja korišćenja obnovljivih izvora energije.

Image(s) Danube Transnational Programme_DARLING

Više detalja:

Obnovljivi izvori zelene energije

Photo credit: Danube Transnational Programme, the DARLINGe project

Klimatske promene i upravljanje energijom izazovi su na globalnom nivou. Stoga bi trebalo da se države sveta okrenu obnovljivim izvorima kao što su vetar, voda, svetlost i solarna toplota, ugljeni hidrati iz biljaka ili geotermalne vode, resursima koji mogu da pokriju našu potrebu za energijom.

U Dunavskom regionu jedan od uzroka zagađenja je široka upotreba fosilnih goriva u energetskom sektoru, što ga čini glavnim potrošačem energije: samo grejanje domaćinstava i snabdevanje topлом vodom predstavljaju gotovo 80% ukupne korišćene količine energije u Evropi. Zemlje SEUDR uglavnom koriste fosilna goriva (gas, ugalj) za grejanje domaćinstava. A sagorevanje fosilnih goriva ima direktni uticaj na zdravlje ljudi. To značajno doprinosi emisiji gasova sa efektom staklene baštice koji pojačavaju nepovoljna kretanja u klimatskim promenama, što energetsku

sigurnost ovih zemalja čini ranjivom i zavisi od snabdevanja uvezenim resursima.

Dunavski region je bogat u termalnim izvorima - alternativnim obnovljivim izvorom energije. Široko je dostupan, podzemni izvori toplote su prisutni širom sveta. Budući da je to izvor energije koji zahteva minimalne troškove, garantuje trajno snabdevanje energijom, sa predvidljivim rezultatima, bez obzira na vremenske prilike i ima ogroman neiskorišćeni potencijal koji podjednako može biti pokretački faktor ekonomije.

Projekt DARLINGe (Dunavski region - lider u geotermalnoj energiji) razvijen je za balansiranje energetskog miksa povećanjem udela geotermalne energije među obnovljivim izvorima energije i efikasnošću u termalnom sektoru. Najvažniji

rezultat projekta DARLINGe je izrada zajedničke prekogranične strategije u pogledu korišćenja geotermalne energije u dunavskom regionu. S obzirom da ne postoji takva strategija na nivou EU, Prekogranična strategija za geotermalnu energiju u Dunavskom regionu predstavlja važan korak ka pretvaranju regiona u ekonomiju sa niskim emisijama ugljenika.

Cilj projekta je primena obnovljivih tehnologija za proizvodnju toplotne energije. Stoga bi toplotni energetski sistemi na bazi termalne vode mogli da smanjuju upotrebu fosilnih goriva nudeći stvarnu mogućnost za smanjenje karbonskog otiska termalnog sektora.

Projektni tim DARLINGe napravio je mapu dubokih geotermalnih izvora energije i potreba za toplotnom energijom, na koje bi ovi mogli da odgovore, iz centralnog i jugoistočnog dela Dunavskog regiona, koji pokriva južnu Mađarsku, severoistočnu Sloveniju, severnu Hrvatsku, severna područja Bosne i Hercegovine, severnu Srbiju i južnu Rumuniju - ukupna površina je 95.000 km².

Rešenja zasnovana na nauci i instrumentima menadžmenta dostupna su donosiocima odluka na lokalnom, regionalnom i nacionalnom nivou, u cilju primene ekološki odgovornog upravljanja.

Projekat je finansiran Transnacionalnim dunavskim INTERREG programom

Partneri iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Mađarske, Rumunije, Slovenije i Srbije

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Više detalja:

Kultura i turizam okupljaju ljudе

S obzirom da Dunavski region nudi raznolikost istorijskog nasleđa, kultura, etničkih, verskih društava i država. Prioritetno područje 3 - Promovisanje kulture i turizma, direktnih kontakata između ljudi identifikuje orientire za dalje promovisanje saradnje u ovim oblastima.

Teme poput razvoj turizma, kulturno nasleđe i interkulturni dijalog međusobno su povezane i uživaju integrисани pristup u okviru SEUDR. Prema tome, ova tematska oblast ima za cilj očuvanje i promovisanje kulture i kulturnog nasleđa u Dunavskom regionu.

Dakle, projektovane aktivnosti imaju za cilj da obezbede održivo očuvanje kulturnih vrednosti i prirodnog kulturnog nasleđa razvijanjem relevantnih kulturnih klastera, muzejskih mreža, prevodilaštva i informativnih centara, promovisanjem razmene i mreža u oblasti savremene umetnosti i stvaranjem "Plave knjige" kulturnog identiteta Dunava.

Što se tiče ciljeva u oblasti turizma, preduzete mere su usmerene na razvoj Dunavskog regiona kao evropskog brenda, podržavanje implementacije harmonizovanog sistema monitoringa namenjenog turizmu, razvoju novih kulturnih ruta i podršci postojećim kulturnim rutama u Dunavskom regionu, razvoju ekoloških turističkih proizvoda u Dunavskom regionu.

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Više detalja:

Dunavski kulturni klaster-Podrška kulturnoj saradnji između podunavskih zemalja

Photo credit: <http://www.danubeclusteriduster.eu>

Dunavski region nudi izuzetno raznoliko kulturno nasleđe. Koncept makroregionalne strategije može dokazati svoj značaj kad govorimo o ujedinjenju snaga i saradnji svih uključenih zemalja.

Asocijacija Dunavski kulturni klaster (ADKK) - Danube Cultural Cluster Association (DCCA), primer zajedničkog napora, obraća se svim zemljama Dunavskog regiona. Osnovana u Beču 2012. godine, ADKK ima za cilj da predstavi interes kulturnih i savremenih kreativnih projekata i da stvori platformu za komunikaciju,

promociju i saradnju. U tom pogledu razvija sopstvene projekte koji promovišu Dunav kao kvalitetan kulturni brend.

Trenutno ADKK je uključen u brojne međunarodne i kulturne događaje i partnerstva. U 2019. Dunavski kulturni klaster okupio je 13 članova, koji su predstavljali 6 dunavskih zemalja. Članovi se međusobno podržavaju u transnacionalnim projektima i aktivnostima. Klaster obezbeđuje promociju manje poznatih nasleđa i aktuelnih umetničkih i digitalnih

projekata. Takođe, doprinosi zajedničkom procesu razvoja kulturnih politika i strategija u Dunavskom regionu.

ADKK deluje kao pridruženi partner u projektu Dunavska kulturna platforma - kreativni prostori za 21. vek (finansiran Dunavskim transnacionalnim programom). CultPlatform21 daje važan doprinos zajedničkom procesu razvoja kulturnih politika i strategija u Dunavskom regionu. Projekat stvara mostove između manje poznatih oblasti baštine i umetničkih i digitalnih projekata i usko je povezan sa razvojem kulturnih ruta.

Najuspešnija međunarodna inicijativa ADKK je Donau Lounge: regionalni program savremene književnosti i kulture. Istovremeno sa njegovom izradom kreirani su program i štand za prezentaciju na međunarodnim sajmovima knjiga u Dunavskom regionu. Inicijativa Donau Lounge počela je 2012. godine i već je 15 puta predstavljena u Beču (AT), Targu Murešu i Bukureštu (RO), Budimpešti (HU) i Lavovu (UA). U novembru 2019. na BUCH WIEN - Bečkom međunarodnom sajmu knjiga, platforma i program Donau Lounge proslavili su 7 godina postojanja. Tokom događaja, 35 autora i gostiju iz 11 zemalja Dunavskog regiona predstavili su svoja uređivačka izdanja i učestvovali su u diskusijama i javnim čitanjima.

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

**Partneri iz Austrije, Bugarske, Mađarske, Nemačke,
Slovačke, Srbije**

Više detalja:

ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

čisto i zeleno

Sliv Dunava sadrži složene, ali krhke, ekosisteme i staništa, koja su osnova svih ljudskih aktivnosti. U kontekstu klimatskih promena, održiva upotreba prirodnih resursa i sveukupno očuvanje kvaliteta životne sredine smatraju se glavnim izazovima u Dunavskom regionu, u tom smislu SEUDR predlaže posebne aktivnosti saradnje za obnavljanje i održavanje kvaliteta vode, upravljanje rizikom po životnu sredinu i očuvanje biodiverziteta, pejzaža i kvaliteta vazduha i zemljišta.

Uključene strane iz Dunavskog regiona preuzimaju zajedničke mere zaštite i obnavljanje kvaliteta često neprocenjivih prirodnih dobara, koja čine veliki broj međusobno povezanih i međuzavisnih ekosistema.

Istovremeno su projektovane integrisane aktivnosti u cilju sprečavanja, pripremanja intervencija i menadžment prirodnih i ljudskih katastrofa.

Sledeći odeljak predstavlja nekoliko relevantnih inicijativa za očuvanje prirodne baštine i poboljšanje spremnosti za katastrofe.

Čiste vode

Obnova i održavanje kvaliteta vode glavni je cilj Prioritetnog područja 4 - Obnavljanje i održavanje kvaliteta voda, koje podržava aktivnosti vezane za sigurnost snabdevanja piјaćom vodom, osigurava implementaciju Okvirne direktive o vodama EU (ODVEU) i Direktive o prečišćavanju komunalnih otpadnih voda (DPKOV).

Ova tematska oblast ima u vidu 4 glavne teme:

- sprovođenje akcija za postizanje ciljeva upravljanja utvrđenih Planom o upravljanju slivom Dunava,
- smanjenje nivoa nutrijenata na Dunavu kako bi se omogućila obnova ekosistema pod uslovima sličnim onima iz 1960.,
- izrada Izveštaja o analizi Delte Dunava u cilju finalizacije Plana o menadžmentu Delte,
- održavanje održivih populacija jesetri na Dunavu.

Sve ovo doprinosi promovisanju mera usmerenih ka pronašanju rešenja za borbu protiv zagađenja vode poljoprivrednim otpadom, mikroplastikom i opasnim materijama, kao što su lekovi, zagađenja opasnim otpadom i olakšavanje aktivnosti u podslivovima, kao i poboljšanju migracije populacija riba.

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Više detalja:

Saradnja za upravljanje rečnim slivom

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Voda je izuzetno važan element našeg okruženja, stoga, održivo i odgovorno upravljanje vodnim resursima koje imamo nije samo potreba, već i dužnost koju imamo.

Izazovi u slivu reke Tise povezani su sa činjenicom da to područje ima brojno stanovništvo, a veliki broj stanovnika živi upravo na poplavnom području reke. Oni uživaju u lepotama rečnog bazena, ali se istovremeno suočavaju sa različitim problemima koji nastaju od njega: stalnim poplavama, ozbiljnim poplavama zbog povećanog vodostaja, nižim vodostajima u vrućoj sezoni i velikim zagađenjem.

Projekat JOINTISZA razvijen je u cilju poboljšanja stanja voda u slivu reke Tise, kroz mere posebno usmerene na upravljanje rečnim slivovima i zaštitom od poplava. Prvi korak ka ostvarenju ovog cilja bila je karakterizacija sliva, uključujući procenu stanja vodenih tela i dobijanje ažuriranih informacija o najvažnijim aspektima

upravljanja vodama. Paralelno, izvršena je i analiza potrebe za vodom i stanja podzemnih voda. Predložene su mere kojima se obezbeđuje ravnoteža u pogledu kvantitativnog upravljanja vodom i postizanja odgovarajućeg stanja vode. Projekat je takođe pokazao da je planiranje upravljanja rizicima od poplava bolje integrисано u proces planiranja upravljanja rečnim slivom (URS) izradom strateškog dokumenta o Integrisanom planu o upravljanju slivom reke Tise i Planom upravljanja rizicima od poplava Tise.

Uspeh rešavanja ovog pitanja zavisi od saradnje obalnih zemalja reke Tise. Ove države su ujedinile svoje napore da pristupe na usaglašeni način i da zajedno deluju u korist svojih građana. S obzirom da je projekat JOINTISZA prva takva saradnja između obalnih zemalja reke Tise, mogao bi da privuče buduću saradnju u drugim oblastima u regionu.

Detaljan plan URS mogao bi biti osnova za sprovođenje mera u hitnim slučajevima, jer se bavi pitanjima upravljanja vodama kroz integrисани vodič za faktore odlučivanja i stručnjake i daje odgovore u kritičnim situacijama.

Harmonizovane mere zaštite od poplava takođe su razvijene da poboljšaju uspeh aktivnosti koje mogu

spasiti ljudske živote i materijalna dobra. Kroz praktične aktivnosti projektni tim je simulirao probijanje brane na reci Krasni, kako bi stručnjaci iz zemalja učesnica mogli testirati svoje mere i metode. Bila je to studija slučaja o prekograničnom efektu takvog događaja, koja je pokazala da upotreba preciznih topografskih i hidroloških podataka može dovesti do zaista objektivnih rezultata.

Projekat finansiran iz Transnacionalnog dunavskog INTERREG programa

Partneri iz Austrije, Mađarske, Rumunije, Slovačke, Srbije, Ukrajine.

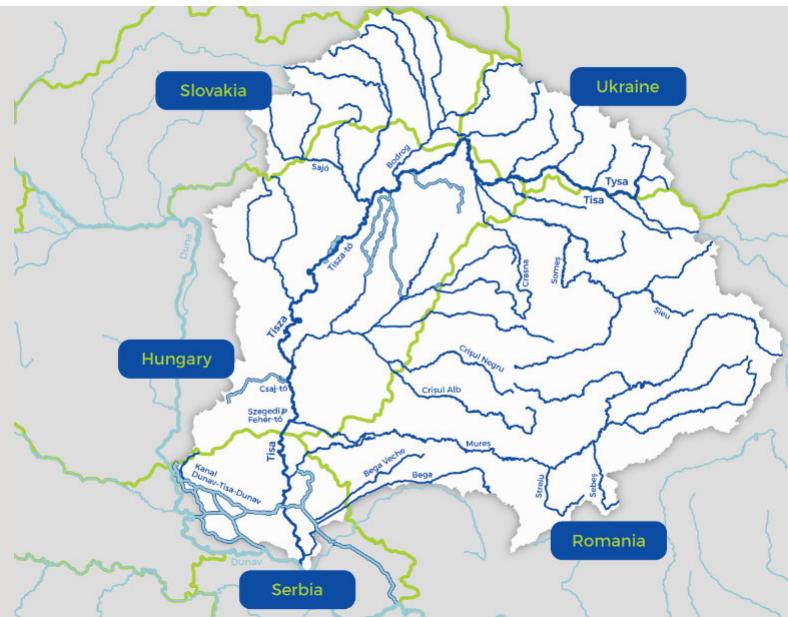

Photo credit: Danube Transnational Programme, the IONITISZA project

Više detalja:

Rizici po životnu sredinu

Imajući u vidu događaje iz novije istorije i prognoze u vezi sa rizikom od poplava u Dunavskom regionu, kao posledica klimatskih promena, doći će do intenziviranja poplava. Prioritetno područje 5 - Upravljanje rizikom za životnu sredinu odgovara na izazove povezane sa deficitom vode, sušom i poplavama.

Glavni cilj jeste odgovaranje na izazove povezane sa deficitom vode i suše, u skladu sa Planom upravljanja slivom Dunava, sa izveštajem o uticaju suše na sliv reke Dunav iz 2015. godine (usvojenom 2016.) i sa radovima koji su u toku prilagođavanja klimatskim promenama. Saradnja sa Međunarodnom komisijom za zaštitu reke Dunav (MKZRD) nudi platformu kroz koju se mogu postići ovi zajednički ciljevi. Stoga je poslednjih godina ovo tematsko područje doprinelo razvoju Strategije MKZRD za prilagođavanje klimatskim promenama, ažurirane 2018. Takođe je podržalo razvoj i sprovođenje projekata u oblasti upravljanja rizikom od suše i klimatskih promena u

vezi sa prostornim planiranjem, distribuiralo je rezultate naučnih studija kako bi se predvideo regionalni i lokalni uticaj klimatskih promena.

Da bi se postigli ciljevi koji se odnose na smanjenje rizika od poplava, Prioritetno područje 5 nudi i poboljšava kontinuiranu podršku implementaciji Plana upravljanja rizicima od poplava na Dunavu. Iako je akcenat stavljen na upravljanju rizikom od poplava, rizik od suše i mraza takođe su teme kojima je potrebno obratiti pažnju. Kroz saradnju sa Globalnim partnerstvom za vodu, ovo prioritetno područje se

takođe fokusira na rizik od suše.

Za situacije u kojima mere prevencije nisu dovoljno efikasne i kada se katastrofe dešavaju, ovo tematsko područje podržava procenu rizika od katastrofa u Regionu Dunava i podstiče mere za promovisanje otpornosti, spremnosti i neposrednog reagovanja u slučaju katastrofa.

Više detalja:

Inovacije kao odgovor na poplave, sprovedene od strane i za specijaliste

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Poplave su pravi izazov u slivu Dunava, od kojih su mnoge nastale u periodu 2002-2014. U 2010. godini, jedna od najgorih poplava uglavnom je zahvatila centralne i istočne oblasti sliva, prouzrokujući 35 smrtnih slučajeva, evakuaciju najmanje 15.200 ljudi i materijalnu štetu procenjenu na dve milijarde evra. Poplave u Dunavskom regionu same po sebi predstavljaju kolektivnu opasnost. Stručnjaci na terenu se zato moraju brzo prilagoditi ovom rastućem riziku ići u korak sa društvom koje se brzo menja.

Projekt DAREnet predlaže inovativno rešenje za zaštitu od poplava koje su razvili stručnjaci i za stručnjake iz te oblasti, a koje ima za cilj poboljšavanje kapaciteta inovacija u oblasti civilne zaštite, sa posebnim akcentom na otpornost na poplave u zemljama Dunavskog regiona. Tako je DAREnet razvio kolaborativnu i strukturiranu mrežu stručnjaka za oblast otpornosti na poplave u Dunavskom regionu, koju podržava multidisciplinarna zajednica, koja se

stalno razvija (odlučujući faktori u oblasti politike, predstavnici akademskog okruženja, zainteresovani faktori u ovom sektoru).

DAREnet Network and Community pomaže stručnjacima za sprečavanje poplava da identifikuju povezane inovacijske mogućnosti i potrebe i usmere ih ka potrebnim inovativnim rešenjima. Ponudivši tačniju analizu načina na koji istraživanje i inovacije mogu doprineti poboljšanju odziva i otpornosti na poplave, DAREnet priprema teren za definisanje efikasnih inovacijskih politika.

Ako se zapitate kako funkcioniše ovaj projekat, zamislimo sledeći scenario: klizišta uzrokovana jakom kišom. Upotreba tehnologija za nadgledanje terena koji su izloženi riziku od klizišta postaje predmet istraživanja i inovacija u okviru radne grupe projekta. Analiza unutar radne grupe pokazuje da je u slučaju obilnih kiša tačnost podataka koje pružaju laserski

sistemi za praćenje ograničena. Analizira se više alternativa. Analiza pokazuje da je radarski nadzor rešenje koje obećava, čak i ako zahteva dodatno istraživanje i razvoj. Ovaj aspekt postaje prioritet DAREnet Mape za istraživanje i inovacije.

Na osnovu preporuka uključenih u Mapu puta, tri organizacije iz oblasti upravljanja rizicima od poplava, istraživačka grupa specijalizovana za obradu signala i jedno MSP specijalizovano u radarskoj tehnologiji formirali su mali tim, koji će preuzeti inicijativu za razvoj pristupačne i pouzdane aplikacije. Inicijativa je dostupna i promovisana putem DAREnet mrežne platforme za komunikacije. Ovo je privuklo interesovanje drugih zemalja i drugih organizacija za oblast upravljanja rizikom od poplava. Konačni rezultat ove inicijative biće uključen u DAREnet-ov portfelj istraživačkih i inovacijskih inicijativa.

Ovaj portfelj inovativnih inicijativa za specijaliste biće promovisan među glavnim akterima u političkoj i finansijskoj oblasti, na nacionalnom, regionalnom i evropskom nivou, u cilju poboljšanja svesti o ključnoj ulozi inovacija u poboljšanju otpornosti na poplave u regionu.

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Projekat finansiran Programom za istraživanje i inovacije Horizont 2020

Partneri iz Austrije, Bugarske, Hrvatske, Mađarske, Nemačke, Rumunije, Slovačke, Srbije i Ukrajine, uključujući međunarodne organizacije - Međunarodnu komisiju za zaštitu reke Dunav MKZRD, Međunarodni institut za bezbednost i upravljanje u vanrednim situacijama Slovačke (MIBUVS), uz učešće relevantnih organizacija iz Poljske i Belgije

Više detalja:

Očuvanje biološke raznolikosti i staništa

Životinjske i biljne vrste i njihova staništa izloženi su mnoštvu antropogenih faktora i rizika na Dunavu: zagađenja koja nastaju neadekvatnim tretmanom otpadnih voda, đubriva koje se koristi u poljoprivredi, kontaminiranih lokacija i upravljanja otpadom, kao i erozije tla na obradivim područjima. Fragmentacija ekosistema, intenziviranje korišćenja zemljišta i širenje gradova predstavljaju dodatne probleme očuvanju prirodnih staništa u Dunavskom regionu.

Gubljenje prirodnih staništa prouzrokovano ovim faktorima vrši pritisak na faunu i floru i utiče na kvalitet zdravlja životne sredine. Prioritetno područje 6 - Očuvanje biodiverziteta, pejzaža i kvaliteta vazduha i zemljišta odgovara na ove izazove konkretnim akcijama, uzimajući u obzir ekološke zahteve u Dunavskom regionu iz makroregionalne perspektive.

Ovo tematsko područje se u tom kontekstu fokusira se na:

- stvaranje ekološke infrastrukture i obnavljanje degradiranih ekosistema,
- identifikaciju invazivnih alogenskih vrsta,
- zaštitu i osiguranje ugroženih vrsta, poput jesetri i drugih domaćih vrsta riba.

Image(s) used under license from Shutterstock.com

[Više detalja:](#)

Život za dunavsku jesetru

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Jesetra predstavlja vrstu riba koje su pod najvećim rizikom od nestanka na globalnom nivou, sa malo prirodnih staništa u svetu, gde se ta vrsta još uvek nalazi. Razlozi opadanja populacije jesetri su složeni i odnose se na ilegalni ribolov, na brane na Đerdapu i na uništavanje migratornih ruta ribe za mrest, sa gubitkom staništa zbog vađenja peska i šljunka i intervencije na tokovima voda i plovnim kanalima, koji su namenjeni sprečavanju poplava ili za olakšavanje plovidbe. Međutim, najvažniji uzrok je preterana eksplotacija.

Projekat „Život za dunavske jesetre“ ima za cilj da nađe rešenja za ovaj transnacionalni izazov, koji zahteva makroregionalni pristup. Projekat ispunjava sve uslove da bi bio uspešan. Usredsređen je na spašavanje vrsta jesetri, koji se još uvek nalaze u donjem sливу Dunava i na severozapadu crnomorske regije, sarađujući sa ribarima, organima za sprovođenje zakona i trgovcima.

Aktivnim uključivanjem svih zemalja koje su u pitanju, uspešna primena politika koje su ciljane ovim

projektom već je imala nekoliko značajnih dostignuća i nastaviće da beleži takve rezultate:

- Dugonosna kečiga (jedna od 5 vrsta jesetri koja živi na Dunavu) nekada se nalazila u Srbiji, ali je sve ređa. Kao rezultat toga, u Srbiji je, nakon velike kampanje koju su podržali ribolovci, zabranjen ribolov na ovu ribu. Trenutno su sve vrste jesetri zaštićene u svim zemljama donjeg sliva Dunava. Ribolov mrežama u delti Dunava u Ukrajini je ograničen, kako bi se izbeglo slučajno hvatanje jesetra. Ukrayinsko carinsko osoblje biće obučavano za zaustavljanje ilegalnog izvoza i uvoza mesa ili jaja od jesetre.
- U Rumuniji je potpisana međuministarski ugovor svih relevantnih organa za sprovođenje zakona, koji je stvorio uslove za blisku saradnju između agencija, razmenu osoblja, opreme i finansijskih sredstava, razmenu informacija, protokola i zajedničkih kontrolisanih akcija, itd.

U junu 2019. godine WWF je oslobođila 25.000 mlađih jesetri. Do sada je organizovano 150 poseta aktivista radi zaštite jesetri u ribarskim zajednicama (25 sela), u svim zemljama o kojima je reč. Projekat je takođe olakšao direktni kontakt između ribara i naučnika - organizovano je nekoliko treninga kako se identifikuju jesetre i stručne posete u ribarskim zajednicama u Rumuniji, Bugarskoj, Ukrajini. U Bugarskoj je 26 ribara iz 5 zajednica obučeno o istraživačkim metodama, od kojih su neki bili uključeni u aktivnosti praćenja kolonija jesetri, u zamenu za dodatni prihod.

Osnovana je radna grupa za promovisanje jesetri kao lokalni turistički brend u Srbiji, a osnovan je i „Centar jesetri“, koji ima stalnu izložbu o značaju jesetri. Takođe su sačinjena 3 biznis plana u skladu sa interesima privrednika sa prebivalištem u Ukrajini.

Istraživanje tržišta sprovodi se u svim navedenim zemljama. U nekim slučajevima „kupci-informatori“ identifikovali su ribu ili ikru koja potiče iz krivolova. Rezultati ovih istraživanja biće distribuirani među lokalnim vlastima, kako bi se preduzele mere u tom pogledu.

Projekat finansiran Programom EU LIFE 2014 – 2020

Partneri iz Austrije, Bugarske, Rumunije, Srbije i Ukrajine, uključujući Upravu rezervata biosfere Delte Dunava u Rumuniji i IZW Lajbnic Institut za životinje i istraživanje divlje faune iz Nemačke

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Više detalja:

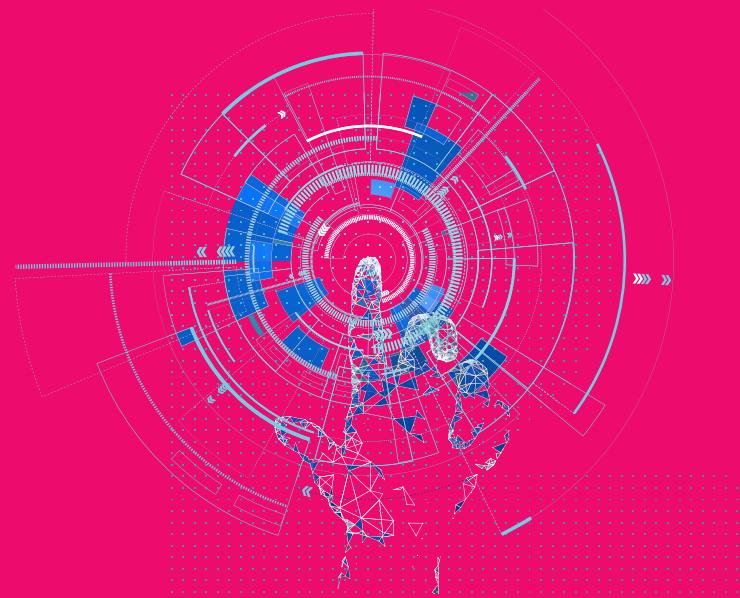
IZGRADNJA PROSPERITETA

na inteligentan, inovativan i inkluzivan način

Dunavski region je često smatran najheterogenijim makroregionom u Evropi. Iskustva zemalja u ovom regionu predstavljaju značajne razlike u oblasti inovacija, informacionog društva, konkurentnosti, obrazovanja, tržišta rada i marginalizovanih zajednica. Zbog toga, tematske oblasti namenjene poboljšanju nivoa prosperiteta u Dunavskom regionu imaju za cilj pospešivanje saradnje u regionu razvijanjem zajedničkih projekata za poboljšanje socijalnih i ekonomskih uslova.

Kao rezultat dugoročnih koordinisanih aktivnosti zainteresovanih strana, postignuti su zapaženi rezultati u smislu podsticanja izvrsnosti u istraživanju i razvoju, poboljšanja saradnje između pružalaca informacija, povećanja transnacionalne saradnje između inovacija i poslovног okruženja, povećanja podrške poslovnoј sredini, korišćenja potencijala radne snage i borbe protiv siromaštva.

Društvo zasnovano na znanju

Prioritetno područje 7 - Razvoj društva zasnovanog na znanju putem istraživanja, obrazovanja i informacionih tehnologija podržava obrazovanje, istraživanje i informaciono-komunikacijske tehnologije (IKT) u Dunavskom regionu promovisanjem zajedničkih aktivnosti i podrškom saradnji u oblasti istraživanja i inovacija.

Ključne akcije u ovoj prioritetnoj oblasti uključuju:

- uspostavljanje platforme za razmenu i širenje informacija i iskustava u oblasti istraživanja i inovacija (I&I) u Dunavskom regionu,
- podržavanje učešća zemalja Dunavskog regiona u programima EU I&I,
- promovisanje Dunavskog regiona kao regiona zasnovanog na inteligentnoj i inovativnoj ekonomiji,
- podrška zajedničkim aktivnostima koje ciljaju prioritetne oblasti SEUDR i kapitalizaciju aktivnosti između projekata.

Glavno dostignuće ove tematske oblasti je osnivanje Dunavske koordinacione mreže (DKM) - Danube Funding Coordination Network (DFCN), koja ima za cilj da objedini postojeće programe i inicijative finansiranja u Dunavskom regionu i učini ih dostupnim potencijalnim projektnim partnerima. DKM takođe podstiče zajedničke pozive u zemljama Dunavskog regiona u cilju podržavanja prekogranične multilateralne saradnje.

Image(s) used under license from Shutterstock.com

Više detalja:

Izvrsnost u upravljanju projektima u oblasti istraživanja, društvenih i tehnoloških inovacija (Excellence-In-ReSTI)

Photo credit: Danube Transnational Programme, the EXCELLENCE-In-ReSTI project

Iako imaju zanimljive inovativne ideje, fizička lica i organizacije u Dunavskom regionu nemaju specifične veštine i neophodna znanja za upravljanje istraživačkim projektima EU u oblasti istraživanja i inovacija. Zbog toga dobre projektne ideje ostaju samo na papiru i ne uspevaju da dobiju finansiranje. Deo ovog problema je i nedostatak saradnje između pružalaca znanja, kompanija i odlučujućih faktora u oblasti politika.

Imajući u vidu gore navedeno, projekat EXCELLENCE-IN-ReSTI nudi kombinovani program obuke namenjen mladim stručnjacima i apsolventima, koji su zainteresovani da steknu znanje iz oblasti menadžmenta istraživačkih projekata i društvenih i tehnoloških inovacija. Program ima za cilj da motiviše i podrži implementaciju projekata finansiranih od strane EU u Dunavskom regionu.

EXSCELLENCE-IN-ReSTI je stvorio Academia ReSTI.academy inovativan program za onlajn obuku, koji obuhvata pet modula za obuku namenjen širenju znanja o upravljanju, liderskim veštinama i administraciji ReSTI. Program obuke privukao je već veliki broj mlađih stručnjaka i mnoge institucije su izrazile interesovanje za prijavu u korist programa. Pilot program učenja počeo je u oktobru 2018. godine, a polaznici i treneri sarađivali su na testiranju i poboljšanju programa obuke podeljen u 5 modula.

Drugi važan rezultat je strategija i mapa puta EXSCELLENCE-IN-ReSTI, koji sadrži rezime trenutnih izazova menadžmenta projektima posvećenih naući, tehnologiji i inovacijama u Dunavskom regionu. Dokument odražava mišljenja faktora odlučivanja nadležnih za izradu politika na regionalnom i nacionalnom nivou, koji su uključeni u istraživanju i inovacijama.

Ne u poslednjem redu, ured za onlajn informisanje EXSCELLENCE-IN-ReSTI (<https://resti.academi/infodesk>) pruža informacije koje pružaju eksperti i stručnjaci o svim temama vezanim za finansiranje EU.

Photo credit: Danube Transnational Programme, the EXSCELLENCE-in-ReSTI project

Projekat finansiran iz Transnacionalnog dunavskog INTERREG programa

Partneri iz Austrije, Bugarske, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Republike Češke, Hrvatske, Mađarske, Slovenije i Srbije.

Više detalja:

Kompetitivnost i razvoj klastera

Prioritetno područje 8 - Podrška kompetitivnosti preduzeća, uključujući razvoj klastera, posvećena je podršci konkurentnosti preduzeća u zemljama Dunavskog regiona, uzimajući u obzir različite nivoje intenziteta inovacija u regionu. U tom kontekstu, transnacionalna saradnja i saradnja između kompanija i institucija koje podržavaju poslovno okruženje su veoma važne.

Prema tome, tematska oblast podržava saradnju i razmenu znanja između malih i srednjih preduzeća (MSP), akademskog okruženja i javnog sektora u nadležnim oblastima u Dunavskom regionu.

Da bismo naveli nekoliko primera, akcenat je stavljen na:

- podršku preduzećima kroz programe obuke i kvalifikacija,
- poboljšanje kompetitivnosti ruralnih područja,
- uklanjanje prekograničnih prepreka i blokada sa kojima se susreću preduzeća.

Ovo tematsko područje organizованo je po dokumentu Small Business Act for Europe i njegovim prioritetima u cilju promovisanja preduzetništva, smanjenja opterećenja regulatornog okvira za poslovno okruženje i podršku pristupu finansijama kao i pristupu tržištima i internalizaciji.

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Više detalja: [\[link\]](#)

Žene u biznisu

Photo credit: Borut Juršić

U sadašnjoj ekonomiji potencijal žena preduzetnika u pogledu ekonomskog razvoja ne može se potceniti. Mlade žene u Dunavskom regionu imaju značajan preduzetnički potencijal, imajući u vidu da je 52% stanovništva u regionu žensko, a 30% njih obavlja samostalne aktivnosti. Međutim, suočavaju se sa specifičnim izazovima pri pokretanju i razvoju sopstvenog biznisa. Samo 10% mlađih žena iz Dunavskog regiona nalazi se na početku razvoja poslovanja, a samo 2% njih pokrenulo je biznis koji je trajao više od 42 meseca. Štaviše, rodna razlika u zemljama Dunavskog regiona vidljiva je kako u broju započetih poslova, tako i u svim fazama poslovnog životnog ciklusa.

Projekat ŽENE U BIZNISU odgovara na ove izazove podstičući žene koje imaju poslovne ideje da pokrenu i razvijaju sopstvene kompanije. Identifikovanjem njihovih potreba i prepreka s kojima se suočavaju,

mlade žene uživaju podršku da bi postale uspešne preduzetnice. Druge važne teme u ovom kontekstu su unapređenje mera predviđenih politikama o ženskom preduzetništvu, kao i preduzetnička kultura.

Projekat sledi četiri faze razvoja: u prvoj fazi su analizirane specifične potrebe mlađih koji žele postati preduzetnici i identifikovane raspoložive mere transnacionalne podrške.

U drugoj fazi identifikovane su dobre prakse u oblasti ženskog preduzetništva, nakon 6 transnacionalnih događaja učenja u 6 zemalja, u cilju razvoja modela obuke za podršku ženskom preduzetništvu. Jedna od uspešnih priča koja je predstavljena na ovim događajima bila je mlada žena koja je odlučila da napusti svoj posao i započne sopstveni posao prerade i proizvodnje ulja od bundeve. Ostali primeri dobre prakse predstavljeni su na veb stranici projekta.

U trećoj fazi istražena je potencijalna podrška EU politika i izrađena je Agenda politika podrške preduzetništvu među mlađim ženama.

U završnoj fazi će se osnivati i testirati 4 transnacionalne pilot akcije kroz 4 Ženska preduzetnička centra u Bosni i Hercegovini, Bugarskoj, Mađarskoj i Rumuniji, kako bi se osigurala adekvatna promocija ženskog preduzetništva i podržalo unapređenje ženskih veština i znanja. Takođe će

se razviti platforma za saradnju i stvoriti Transnacionalna strategija za održivost.

Projekat ŽENE U BIZNISU ima za cilj stvaranje povoljnog okruženja za žene u Dunavskom regionu, kako bi im pomoglo da razvijaju uspešna preduzeća koristeći prave veštine i odgovarajuće mere.

Projekat finansiran Transnacionalnim programom Dunav

Partneri iz Austrije, Bosne i Hercegovine , Bugarske,, Hrvatske, Mađarske, Moldavije, Nemačke, Rumunije i Slovenije

Photo credit: ANDREJA PETROVIĆ (personal archive)

Više detalja:

Ulaganje u ljudе i veštine

S obzirom da mnogi izazovi sa kojima se suočava region prelaze državne granice, saradnja unutar SEUDR ima za cilj stvaranje sinergije i podržavanje povezanosti između politika i inicijativa, odgovarajući, na kraju krajeva, na pitanje o načinu na koji želimo da definišemo našu budućnost u Evropi.

U ovom kontekstu, Prioritetno područje 9 - Ulaganje u ljudе i veštine bavi se ključnim pitanjima koja se tiču obrazovanja i obuke, radnog tržišta i marginalizovanih zajednica. Obrazovanje, obuka i moderno tržište rada odlučujući su faktori za stvaranje pravednijeg i inkluzivnijeg društva, što garantuje dobrobit građana. Dunavski region će biti spreman da se suoči sa budućim promenama i izazovima samo dodatnim ulaganjima u ljudske veštine i kompetencije, posebno u ugroženim grupama. U tom smislu, evropski stub socijalnih prava, koji podržava inkluzivno i kvalitetno obrazovanje, doživotno učenje i obučavanje, kvalitetna radna mesta i socijalnu inkluziju, igra ključnu ulogu.

Uloženi napori u ovom tematskom području vodili su već do inovativnih pristupa u saradnji u oblastima obrazovanja, tržištu rada i inkluziji, kako u okviru projekata, tako i u definisanju politika u ovoj oblasti. Takođe, uspešno je uspostavljena široka mreža zainteresovanih strana, što garantuje koordinaciju između relevantnih aktera u regionu.

Image(s) used under license from Shutterstock.com

Više detalja:

Pravični uslovi rada za sve

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Promene u digitalnoj oblasti i njihov uticaj na sve ljudske aktivnosti jedan su od najvećih izazova sadašnjosti i bliske budućnosti. Ako se ne reguliše, digitalizacija može povećati razlike u prihodima i u istoj meri ograničiti pristup sistemima socijalnog osiguranja ne samo zbog smanjenih doprinosova, već i zbog često nestabilne prirode same digitalne radne snage.

Ukratko, tržište rada se menja! Cenu za ovu strukturnu promenu najčešće plaćaju radnici sa niskim kvalifikacijama, zastarela, ranjiva radna snaga i radna snaga sa skraćenim radnim vremenom. Postoje velike

šanse da rutinske poslove zamenjuje automatizacija, a niskokvalifikovani radnici neće moći da nađu posao zbog nedostatka digitalnih veština. Novi atipični oblici rada (na primer, kolaborativne radne aktivnosti, rad preko agencija za privremeni rad, rad koji se obavlja putem onlajn platformi) osvajaju sve više teren, a radnici se suočavaju sa izazovima kao što su nesigurni uslovi rada, nizak nivo sigurnosti na radnom mestu, neadekvatne plate i nizak nivo socijalnog osiguranja.

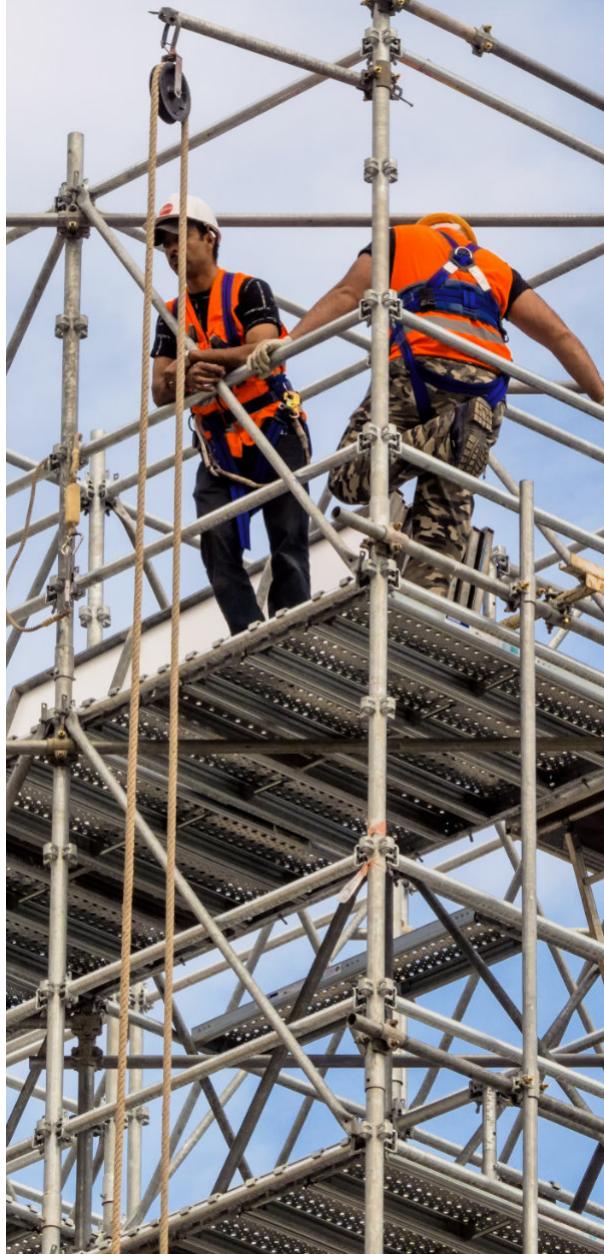
Podsticanje bliske saradnje socijalnih partnera u Dunavskom regionu u cilju izrade adekvatnih programa obrazovanja i prekvalifikacije, pravični

zakonski i regulatorni okviri (posebno za atipične oblike rada) mogu aktivno doprineti sprečavanju teških uslova rada, nezaposlenosti u redovima niskokvalifikovane ili zastarele radne snaga, i ne u poslednjem redu, u sprečavanju siromaštva. Poslodavci ne bi trebalo da koriste tehnološke mogućnosti da bi zaobišli propise sa tržišta rada.

Projekat Danube @work okuplja socijalne partnere iz četiri zemlje u regionu u cilju analiziranja potreba radnika u vezi sa pravnim i regulatornim okvirom i u cilju sprečavanja njihove eksploracije u tranziciji na novu "industrijsku revoluciju".

Na primer, odnos između klijenata onlajn platformi i radnika nije definisan zakonom. Stoga, čak i ako onlajn platforma zauzima mesto poslodavca, kada je reč o „beneficijama“ za radnike ili zaštiti prava radnika, onlajn platforma se često izjašnjava kao facilitator, a radnike doživljava kao zaposlene u samostalnim aktivnostima.

Da bi se pronašla rešenja za ove izazove, Danube@work projekat je stvorio mrežu nacionalnih stručnjaka u oblasti digitalizacije u okviru sindikata svih partnerskih zemalja, radi razmene znanja i širenja informacija o fenomenu digitalizacije. Ova mreža je organizovala seminare o kolektivnom pregovaranju, zaštiti radnika i relevantnim temama vezanim za "digitalnu radnu snagu".

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Projekat finansiran iz Državnog budžeta Austrije

Partneri iz Austrije, Bugarske, Rumunije i Srbije

Više detalja:

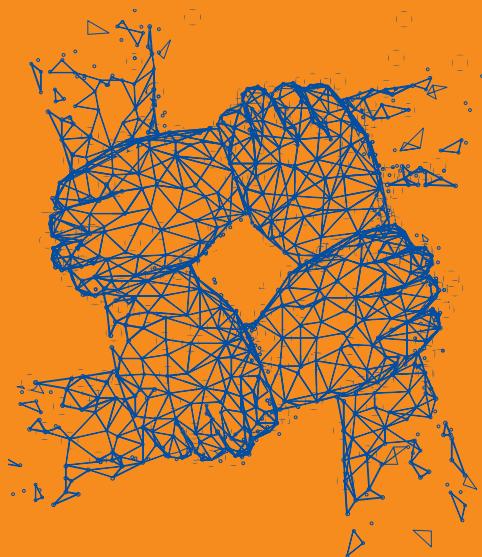
JAČANJE REGIONA

efikasnost, stabilnost i sigurnost

Zemlje Dunavskog regiona imaju kao zajednički cilj poboljšanje funkcionisanja demokratskih institucija, javne uprave i centralnih, regionalnih i lokalnih organizacija, kako bi se stvorilo jače i sigurnije okruženje za njihove građane. Da bi se postigao ovaj cilj, pokrenute su zajedničke akcije s ciljem da se garantuju bolje političke, građanske i administrativne strukture, poboljšaju mehanizmi upravljanja na više nivoa, olakšava administrativna saradnja prekograničnih zajednica i suzbija korupcija i organizovani kriminal.

Sledeći odeljak prikazuje kako su sprovedene zajedničke inicijative kojima se olakšava prekogranična saradnja i suzbijanje organizovanog kriminala, naglašavajući dodatnu vrednost njihovih rezultata.

Institucionalni kapacitet i saradnja

Ovo prioritetno područje funkcioniše kao centar za informisanje i komunikaciju za lokalne, regionalne, nacionalne i evropske aktere, koji rade na polju jačanja institucionalnog kapaciteta, participativnog upravljanja i prostornog razvoja.

Prioritetno područje 10 - Unapređenje institucionalnih kapaciteta i saradnje ima sledeće ciljeve:

- rešavanje pitanja vezanih za jačanje institucionalnih kapaciteta na lokalnom, regionalnom i nacionalnom nivou,
- uključivanje civilnog društva u javno upravljanje,
- poboljšanje nivoa lokalnog razvoja i uspostavljanje sistema potrošnje,
- povećanje stope apsorpcije evropskih fondova.

Ova tematska oblast podržava inicijative za promovisanje politika koje su razvijene i sprovedene u participativnom sistemu, uključujući širok spektar zainteresovanih faktora i omogućavanje dobrog upravljanja na svim nivoima.

Važan akcenat je stavljen na podršku i razvoj finansijskih instrumenata za manje projekte, na bliži odnos između predlagača projekata i finansijskih institucija i na podsticanje različitih ideja o projektima kojima je potrebna podrška (putem www.EuroAccess.eu).

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Više detalja:

Modeli prekogranične saradnje

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Državne granice u Dunavskom regionu i Jadranskoj-jonskom regionu pretrpele su brojne izmene u poslednjem veku, stvarajući traume i nepoverenje među narodima. Zbog male površine zemalja (čak i u Srednjoj i Istočnoj Evropi i na Balkanu), veliki deo stanovništva živi duž granica, a mnoge institucije i kompanije posluju u blizini granica. Ipak, ljudi i biznisi koji se nalaze sa jedne i druge strane granice razdvojeni su sa pravne, administrativne, ekonomске i socio-kulturološke tačke. To rezultira velikim nedostatkom po teritorijama koje se nalaze duž granica u poređenju sa centralnim teritorijama.

Projekat SECCo2 nudi rešenje za olakšavanje prekogranične saradnje u ovim regionima. Sa jedne strane, platforma SECCo2 (www.secco2.eu) namenjena je razmeni znanja i informacija o uspešnim modelima prekogranične saradnje (MPS). Sa druge strane, kroz platformu Young Leaders Platform, projekat pruža mogućnost budućim generacijama da razvijaju tolerantnije okruženje u ova dva makroregiona.

Korišćenjem platforme kao onlajn tačku (jedinstveni šalter), relevantne strane za CBC mogu razmeniti informacije, graditi partnerstva, pokrenuti zajedničke projekte i pristupiti postojećim znanjima i

informacijama iz njihove oblasti interesovanja. Platforma predstavlja set MPS instrumenata koji nude sadržaj e-učenja, pristup portalima finansijskih resursa (<https://www.euro-access.eu/>) i digitalnu biblioteku koja sadrži studije, dokumente o politikama i druge materijale na temu prekogranične saradnje - u cilju poboljšanja kapaciteta uključenih strana na lokalnom nivou.

Istovremeno sa razvojem ove platforme, projekat SECCo2 organizovao je u Tivtu (Crna Gora) deseto izdanje Međunarodnog foruma za mlade i Konferencije

o prekograničnoj saradnji, u cilju jačanja Udruženja Platforme mladih lidera u pograničnim regionima Evrope (grupa koja okuplja mlade iz cele Evrope).

Na osnovu rezultata projekta poboljšaće se govor o prekograničnoj saradnji i okruženje za stvaranje partnerstva u ova dva makroregiona. Ova poboljšanja bi takođe trebalo da doprinesu povećanju nivoa međusobnog poverenja među narodima i održavanju dugoročnog mira između regiona.

Projekat finansiran iz Dunavskog fonda za strateške projekte koji finansiraju Evropska komisija i Opština grada Beč

Partneri iz Italije, Mađarske, Nemačke, Srbije

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Više detalja:

Photo credit: The DARIF project

Zajedničke bezbednosne inicijative dale su korisne rezultate u pogledu bezbednosti na Panevropskom saobraćajnom koridoru VII. Tokom 2017. godine, ovo tematsko područje bilo je posebno usmereno na ilegalni ribolov i kršenje pravila u oblasti brodarstva. Štaviše, događaje za unapređenje saradnje u oblasti uklanjanja eksplozivnih sredstava organizuje Centar za stručno osposobljavanje iz oblasti CBRN-E u Centralnoj Evropi koji se nalazi u Mađarskoj.

Sigurniji region

Sigurnost u Dunavskom regionu jedan je od najvažnijih elemenata skladne saradnje između zainteresovanih strana koje su uključene u implementaciji strategije. Bez određenog nivoa sigurnosti i stabilnog okruženja u regionu, saradnja na bilo kom planu bila bi znatno pogodžena.

Prioritetno područje 11 - Saradnja na unapređenju bezbednosti i rešavanju problema vezanih za organizovani kriminal i teška krivična dela doprinosi održivom razvoju Dunavskog regiona, bezbednost je međusobno povezana sa svim ostalim aspektima Strategije, fokusirajući se na:

- poboljšanje saradnje između policijskih snaga,
- razvijanje dugoročne strateške saradnje između relevantnih aktera u oblasti sprovođenja zakona duž Dunava,
- poboljšanje sistema carinske kontrole,
- promovisanje pravne države i borbu protiv korupcije.

Saradnja između Prioritetnog područja 11 i Prioritetnog područja 1A nastavlja se na osnovu zajednički pripremljenih dokumenata, odnosno Priručnika o carinskoj kontroli i Preporukama za unapređenje carinske kontrole. Takođe, saradnja sa Prioritetnim područjem 10 doprinosi razvoju zajedničkih inicijativa u oblasti borbe protiv trgovine ljudima.

Više detalja:

Borba protiv organizovanog kriminala u oblasti trgovine drogom

Image(s) used under license from Shutterstock.com

Tržište metamfetamina u Evropskoj uniji postaje sve veće i veće. Metamfetamin je moćan stimulans koji predstavlja rizik za zdravlje onih koji ga koriste. Najnoviji trendovi pokazuju da se u Evropi sirovina (takozvani prekursori droga) koja se koristi za proizvodnju metamfetamina uglavnom trguje sa Balkana u Češku Republiku i Poljsku. Metamfetamin se takođe sve više proizvodi u Nemačkoj i Holandiji. Evropsko tržište ilegalnih droga takođe doživljava sve veći doprinos

metamfetamina iz Meksika u Evropu preko meksičkih grupa organizovanog kriminala.

Imajući u vidu veliku dimenziju fenomena međunarodnog organizovanog kriminala u trgovini drogom, ovo pitanje treba rešiti na transnacionalnom nivou. Iz tog razloga, Nacionalni centar policije za borbu protiv droge Češke Republike pokrenuo je projekat Saradnja za uništavanje mreža za krijumčarenje

droge i ilegalnih laboratorija (CO3DIL), koji se fokusira na ilegalnu proizvodnju sintetičkih droga, posebno kristala metamfetamina.

Glavni cilj projekta je smanjivanje količine droge koja se trguje, distribuira ili proizvodi u EU, uništavanje organizacija organizovanog kriminala i tajnih laboratorija i hapšenje umešanih kriminalaca. Da bi ovaj projekat bio uspešan, potrebno je uključiti što veći broj zemalja. Trenutno je u projekat uključeno 5 država (Bugarska, Češka, Poljska, Slovačka, Srbija), uz podršku Austrije, Belgije, Bosne i Hercegovine Holandije, Mađarske, Moldavije, Nemačke, Rumunije, Sjedinjenih Američkih Država i Ukrajine.

Projekat podržava operativne sastanke u vezi sa slučajevima kriminala i koordinira zajedničke akcije na terenu i mere bezbednosti na glavnim auto putevima u uključenim zemljama. CO3DIL projekat olakšava operativni tok informacija i razmenu informacija. Takođe okuplja organe za sprovođenje zakona u državama članicama i trećim zemljama, sa ciljem uništavanja nelegalne mreže proizvodnje i distribucije sintetičkih droga i suzbijanja trgovine prekursorima za droge.

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

**Projekat finansiran iz Fonda za unutrašnju bezbednost
Evropske unije - Policija**

**Partneri iz Bugarske, Češke Republike, Poljske, Slovačke
i Srbije**

Objavilo: Ministarstvo javnih radova, razvoja i administracije, Rumunija

Uredio: Danube Strategy Point

Dizajn: Alma Group

Izvor fotografija: pogledajte izvore citirane u ovoj publikaciji.

Prevod: MEDIA MAN CONSULTING SRL

Objavljeno januar 2020

Danube Strategy Point (DSP): Robert LICHTNER (koordinator), Andreea PENA (odgovorna za jačanje institucionalnih kapaciteta), Katharina LENZ (odgovorna za strateški stub), Mihaela FLOREA (odgovorna za strateški stub), Petra WÄCHTER (odgovorna za evaluaciju), Andreea STOENESCU (odgovorna za komunikacije), Helene SCHABASSER (menadžer projekta), Dan BALANESCU (menadžer projekta)

STRATEGIJA EVROPSKE UNIJE ZA DUNAVSKI REGION

Kancelarija DSP u Beču:

Grad Beč / EU-Funding Agency

Tel: +43 (0) 89 08 088 2603

33/9 Kirchberggasse ulice

1070 Beč

Austrija

Kancelarija DSP u Bukureštu:

Ministarstvo javnih radova, razvoja i administracije

Tel: +4 0372 111 356

Bulevar Libertății 14, sektor 5

050706 Bukureșt

Rumunija

 <https://www.facebook.com/DanubeRegionStrategy>

 <https://www.linkedin.com/in/eusdr>

 <https://twitter.com/eusdr>

 <https://www.youtube.com/user/DanubeRegionStrategy>

Objavilo: Ministarstvo javnih radova, razvoja i administracije, Rumunija

Uredio: Danube Strategy Point, januar 2020. godine.